

PLAN MOT
KRÄNKANDE
BEHANDLING,
TRAKASSERIER OCH
SEXUELLA
TRAKASSERIER LÄSÅR
20/21

Gunnesboskolan

Innehållsförteckning

1	Bakgrund	4
1.1	Följande verksamheter omfattas av planen	4
1.2	Skolans ansvar	4
1.2.1	<i>Plan mot kränkande behandling, trakasserier och sexuella trakasserier .....</i>	<i>4</i>
1.2.2	<i>Skyldighet att anmäla .....</i>	<i>5</i>
1.2.3	<i>Ansvar .....</i>	<i>5</i>
1.2.4	<i>Lagstiftning .....</i>	<i>5</i>
1.3	Rutin för arbete då elev kan ha/har utsatts för kränkande behandling, trakasserier eller sexuella trakasserier	5
1.4	Ansvarig rektor	6
1.5	Förankring av planen	6
2	Föregående läsårs arbete och beskrivning av nuläge	7
2.1	Delaktighet	7
2.1.1	<i>Elevers delaktighet .....</i>	<i>7</i>
2.1.2	<i>Vårdnadshavarnas delaktighet .....</i>	<i>7</i>
2.1.3	<i>Personalens delaktighet .....</i>	<i>7</i>
2.2	Resultat av föregående läsårs insatser och åtgärder	7
2.3	Beskrivning av nuläge	9
3	Analys och åtgärder för läsåret 20/21	11
3.1	Analys	11
3.2	Nya mål, insatser och åtgärder	11
4	Bilaga 1: Begrepp och definitioner	12
5	Bilaga 2: Diskrimineringsgrunder	14
6	Bilaga 3	17

1 Bakgrund

1.1 Följande verksamheter omfattas av planen

Förskoleklass, Fritidshem och Grundskola årskurs 1-9

1.2 Skolans ansvar

Alla elever har rätt att känna sig trygga i skolan. De ska aldrig behöva utsättas för kränkningar, det vill säga sårande eller förnedrande behandling, varken från lärare och personal på skolan eller från andra elever.

Skolan har ansvar att förhindra att elever behandlas illa och det regleras i skollagen och diskrimineringslagen. I dagligt tal brukar man kalla återkommande kränkningar för mobbing, men det är inte ett begrepp som används i lagstiftningen. Istället används begreppen kränkande behandling, trakasserier och sexuella trakasserier (se även bilaga 1 om begrepp och definitioner).

1.2.1 Plan mot kränkande behandling, trakasserier och sexuella trakasserier

På varje skola ska det enligt skollagen finnas ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling. Det målinriktade arbetet omfattar att främja, förebygga, upptäcka och åtgärda kränkande behandling. Varje år ska det upprättas en plan med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av elever. Planen ska innehålla en redogörelse för vilka åtgärder man avser att påbörja eller genomföra det kommande året. En redogörelse för hur de planerade åtgärderna har genomförts ska vara med i efterföljande års plan.

Enligt diskrimineringslagen ska skolan arbeta med aktiva åtgärder för att motverka diskriminering och främja lika rättigheter och möjligheter oavsett diskrimineringsgrund. Varje verksamhet ska ha riktlinjer som visar att sexuella trakasserier och trakasserier som har samband med någon av de sju diskrimineringsgrunderna inte accepteras. Varje skola ska också ha rutiner som dels klargör hur verksamheten ska agera om trakasserier påstås ha inträffat, dels anger vem den som anser sig trakasserad ska vända sig till och vem som ska ansvara för att händelsen eller påståendena utreds.

De sju grunderna för diskriminering:

- Kön
- Könsidentitet eller könsuttryck
- Etnisk tillhörighet
- Religion eller annan trosuppfattning
- Funktionsnedsättning
- Sexuell läggning
- Ålder

För skolorna i Lunds kommun väljer vi att ha en samlad plan mot kränkande behandling, trakasserier och sexuella trakasserier. Det är viktigt att all personal och även eleverna och deras vårdnadshavare känner till planen.

1.2.2 Skyldighet att anmäla

En lärare eller annan personal på skolan som får veta att en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling, trakasserier eller sexuella trakasserier i samband med verksamheten ska anmäla detta till rektorn. Rektorn är skyldig att anmäla det till huvudmannen. När det gäller kränkande behandling är huvudmannen skyldig att skyndsamt utreda omständigheterna kring de uppgivna kränkningarna och i de fall kränkande behandling konstaterats, vidta de åtgärder som skäligen kan krävas för att förhindra kränkande behandling i framtiden.

1.2.3 Ansvar

Huvudmannen, i detta fall Lunds kommun, har det yttersta ansvaret för att skollagen och diskrimineringslagen följs. I Lunds kommun har huvudmannen delegerat dessa ansvarsområden till respektive skolas rektor.

För verksamhet som avses i skollagens 25 kapitel (exempelvis öppen förskola och öppen fritidsverksamhet) och fritidshem som inte är integrerade med en skolenhet gäller plikten att anmäla kränkande behandling, trakasserier och sexuella trakasserier för den personal som huvudmannen utser.

1.2.4 Lagstiftning

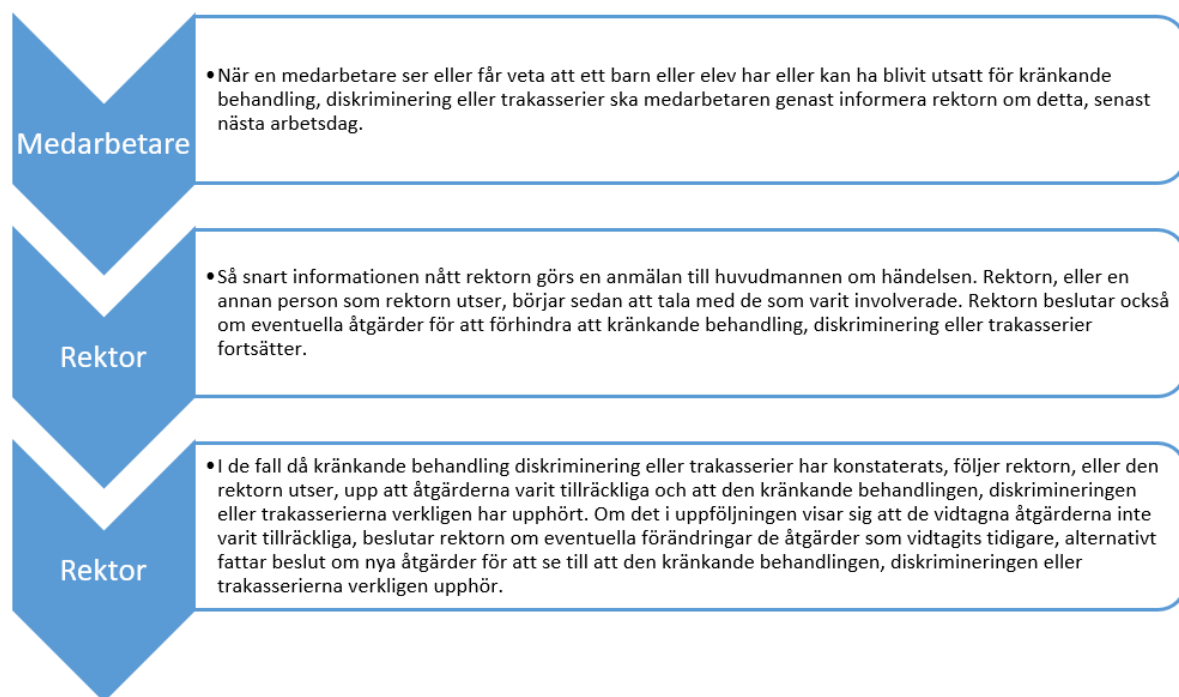
Lagstiftning som styr ovan beskrivna skyldigheter att arbeta mot kränkande behandling, trakasserier och sexuella trakasserier finns i:

- Skollagen kapitel 6, 6-10 §§
- Diskrimineringslagen kapitel 16, 18-20 §§

1.3 Rutin för arbete då elev kan ha/har utsatts för kränkande behandling, trakasserier eller sexuella trakasserier

Barn- och skolförvaltningen har tagit fram en förvaltningsgemensam rutin som används när skolan fått veta att en elev kan ha blivit utsatt för kränkande behandling, trakasserier eller sexuella trakasserier av en annan elev eller av personal. I dessa fall ska personalen informera rektor omgående i enlighet med 6 kap 10 § skollagen, eller 2 kap 7 § diskrimineringslagen (anmälningsplikt). All personal inom förvaltningens olika verksamheter omfattas av bestämmelserna.

Rutinbeskrivning när ett barn eller en elev upplevt sig utsatt för kränkande behandling, trakasserier eller sexuella trakasserier:

1.4 Ansvarig rektor

Pernilla Vesterlund, rektor Gunnesboskolan

1.5 Förankring av planen

Nyupprättad plan mot kränkande behandling, diskriminering och trakasserier tas fram i samverkan mellan elever, pedagoger och skolläring. Planen är ett underlag som arbetslaget går igenom med ny medarbetare/kollega. Mentorerna går igenom planen med eleverna.

Den nyupprättade planen förankras i personalgruppen vid närmsta APT den 16 november 2020.

I samband med riskminimeringen för Covid-19 har vi valt att informera om planen till Vårdnadshavarna via Unikum.

Tidigare år har vi haft olika planer för att vi har varit två skolor. Nu är vi en skola.

Planen kommer att ligga i sin helhet på skolans hemsida.

2 Föregående läsårs arbete och beskrivning av nuläge

2.1 Delaktighet

2.1.1 Elevers delaktighet

Eleverna F-9 görs delaktiga i processen genom sitt deltagande i trivselenkäten. Elevråden och elevskyddsombud har möjlighet att påverka innehållet i trivselenkäterna. Eleverna har även fått möjlighet att komma med synpunkter och förslag samt ge återkoppling via klassråd, mentorssamtal, utvecklingssamtal samt vårt ordinarie värdegrundsarbete inom ramen för den ordinarie undervisningen.

Eleverna i åk 5 och åk 8 deltar också i LUNKen under våren som blir ytterligare kartläggningsmaterial.

2.1.2 Vårdnadshavarnas delaktighet

Under normala år brukar vi göra vårdnadshavarna delaktiga genom att de får diskutera och besvara olika områden i vårt värdegrundsarbete under föräldramöten och öppet hus. Under pandemin planerar vi för en föräldraenkät som vi kommer att genomföra digitalt under våren.

2.1.3 Personalens delaktighet

Personalen är delaktig i samtliga led. De är delaktiga i utformandet och genomförandet av trivselenkäterna. Resultatet presenteras på en APT i oktober. I november avsätts en arbetslagskonferens för att analysera resultatet av trivselenkäten och därefter tas en handlingsplan fram för de riskområden som skolledning tillsammans med personal och elevråd väljer att prioritera. De prioriterade områdena kan fördelaktigt användas som teman till nästkommande termin/läsår.

Vårens LUNK-enkät ger också underlag för vidare diskussioner, analys och eventuellt justering/förändring av handlingsplanen.

Personalen i F-6 är också delaktiga i Trygghetsteamet som träffas regelbundet och arbetar löpande med både resultatet från de olika enkäterna men också med aktuella elevärenden.

2.2 Resultat av föregående läsårs insatser och åtgärder

Förra årets insatser och åtgärder F-6 inkl fritidshem

Mål	Namn på insats/åtgärd	Områden som berörs av insats/åtgärd	Typ av insats/åtgärd (främjande eller förebyggande)	Förväntat resultat	Ansvarig funktion	Metod för utvärdering	Planerad datum för utvärdering
Mobilfri skola	insamling av telefoner			tryggare klimat, mer lek p rasterna	klasslärare	trivselenkäten	nov-20
mindre stress	läxpolicy	skoldagen	reglera läxor	minskad stress	klasslärare	trivselenkäten	nov-20
tryggare skolgård	trygghetsvandringar	raster	trygghetsvandringar	tryggare raster		vandringar, rektor,	nov-20

Mål	Namn på insats/åtgärd	Områden som berörs av insats/åtgärd	Typ av insats/åtgärd (främjande eller förebyggande)	Förväntat resultat	Ansvarig funktion	Metod för utvärdering	Planerad datum för utvärdering
						kurator, elever	

Mobilfri skola

Arbetet med mobilfri skola har fallit ut väl. Vi ser att eleverna engagerar sig mer i aktiviteter på rasterna än tidigare. Vi kommer att fortsätta med mobilfri skola och även i fortsättningen samla in mobiltelefonerna i början av skoldagen.

Mindre stress

Vi har inte gjort någon läxpolicy under året. I trivselenkäten har 93 av 203 svarat att de brukar känner sig stressade av skolarbetet. Av dem är det 18 stycken som nämner läxorna som en anledning. De 18 eleverna är fördelade på 7 klasser. Här ser vi att lärarna, utan att vi har gjort en läxpolicy, har anpassat för att minska stressen.

Tryggare skolgård

Vi genomförde trygghetsvandringar på skolgården och bestämde oss för att införa gemensamma rastaktiviteter. Vi hade i princip bara kommit igång med dem i våras när Covid-19 slog till och vi fick avbryta den verksamheten. Vår plan är att återuppta dem när vi bedömer att vi kan göra dem på ett bra och säkert sätt.

Mål	Namn på insats/åtgärd	Områden som berörs av insats/åtgärd	Typ av insats/åtgärd (främjande eller förebyggande)	Förväntat resultat	Ansvarig funktion	Metod för utvärdering	Planerad datum för utvärdering
Fortsatt hög upplevelse av trivsel och trygghet hos eleverna.	Elevnära arbete*	Trygghet, kränkande behandling och trakasserier.	främjande insatser	Fortsatta resultat över 8 i trivselenkäten vad gäller trivsel och trygghet på skolan på en tiogradig skala.	Rektor	Trivselenkät	nov-20
Höja upplevelse av trygghet och trivsel i de klasser där resultaten från trivselenkäten är lägst.	Riktade insatser	Trygghet, trivsel	Förebyggande insatser	???????Högre resultat i trivselenkäten i dessa frågor.	Rektor	Trivselenkät	nov-20
Eleverna ska vara trygga vid sina elevskåp när de får sådana	Regler för elevskåp	Trygghet, trivsel, kränkande behandling	Förebyggande insatser	Hög upplevelse av trygghet i trivselenkäter, få anmälda kränkningar vid elevskåp	Rektor	Trivselenkät, få anmälda kränkningar	både i juni 2020 genom elevrådet samt i trivselenkäten november 2020
Eleverna ska bli väl bemötta av	Kompetensutveckling hos alla pedagoger	Bemötande av vuxna	Främjande och förebyggande insatser	Hög upplevelse hos eleverna	Rektor	Trivselenkäter	nov-20

Mål	Namn på insats/åtgärd	Områden som berörs av insats/åtgärd	Typ av insats/åtgärd (främjande eller förebyggande)	Förväntat resultat	Ansvarig funktion	Metod för utvärdering	Planerad datum för utvärdering
vuxna i skolan				av positivt bemötande av vuxna i skolan i trivselenkäten			

Trivselenkäterna är genomförda och resultatet är presenterat. Preliminärt ser resultaten bra ut. Under arbetslagsmötet i november kommer vi att analysera dem.

Fortsatt hög upplevelse av trivsel

72% ligger på 8 eller uppår och ytterligare 22% på 6-7. Det ger att 94% trivs bra eller mycket bra. Det vill vi fortsätta att främja.

Höja upplevelsen av trygghet och trivsel

De klasser som vi identifierade i fjolårets trivselenkät har vi jobbat med. Mentorerna och elevhälsoteamet har jobbat både på klass- och individnivå. I årets enkät ser svaren bra ut. På frågorna om man trivs på skolan (7,4) eller i sin klass (8,1) har det ökat en del och i frågan om att känna sig trygg i skolan når vi hela 9,2 vilket är ett väldigt gott betyg till vårt arbete.

Trygga vid elevskåpen

I fritextsvaren på trivselenkäten nämns elevskåpen bara vid ett tillfälle av 253 svar.

Väl bemötta av vuxna i skolan

92,5% upplever att de blir väl bemötta av vuxna. Enbart 3 av 253 elever har angett 3 eller lägre på frågan om de bemöts väl av vuxna.

2.3 Beskrivning av nuläge

Lusten är grunden för allt lärande. Gunnesboskolan arbetar därför aktivt med att skapa förutsättningar för trygga, kreativa och utmanande lärmiljöer.

När man samlar över 600 elever i ett åldersspann på 6-16 år på en begränsad yta behöver man arbeta med både faktisk och upplevd trygghet. För oss är det naturligt att bemanna med vuxna där eleverna är. För oss är det viktigt att alla känner sig trygga på skolan och därför jobbar vi med relationsskapande och ett av våra viktigaste områden i det systematiska kvalitets arbetet är att utbilda oss mer i strategier och tillvägagångssätt när det gäller elever med NPF. Dessa strategier och tillvägagångssätt är inte bara bra för elever med diagnos utan är bra för arbetet med alla barn och elever.

På Gunnesboskolan känner man sig trygg och upplever att det är säkert. Det visar både vår trivselenkät, Lunken samt även det som kommer upp i mentors och utvecklingssamtal.

Bland de yngre eleverna kommer ungefär samma frågor upp år efter år oavsett vilka insatser vi gör. En återkommande, som även i år kom upp, är toaletterna utanför matsalen. Där finns en upplevd oro att de större eleverna ska rycka i dörrarna, att låsen ska gå i baklås mm. Siffrorna är låga och vi jobbar kontinuerligt med information och vuxennärvaro.

Det som sticker ut på mellanstadiet är att "Om någon gjort dumma saker mot dig, finns det då någon vuxen på skolan som du kan prata med om du känner att du behöver?". På

den frågan har ungefär 20% svarat nej. Det behöver vi analysera och komma till rätta med.

Bland de äldre eleverna är det samma sak dvs en alldeles för stor grupp, ca 10%, som upplever att de inte har någon att prata med om de skulle behöva det. Varken vuxen eller kamrat. Här ser vi att vi har en insats att göra då vi upplever att vi har resurser på plats för att kunna möta detta. Vi får undersöka djupare vad behoven finns och hur vi ska angripa det.

Det är också ungefär motsvarande siffra som upplever att de inte har fått hjälp samt även motsvarande andel elever som vet någon som skulle behöva prata med elevhälsoteamet. Här behöver vi vässa vår enkät för att kunna urskilja bättre vad behovet är och om vi brister i förmåga eller information.

Vi kommer att justera handlingsplanen om det kommer upp något mer vid analysen av trivselenkäterna under vecka 46.

3 Analys och åtgärder för läsåret 20/21

3.1 Analys

Gunnesboskolan är och upplevs som en trygg plats. I princip alla elever trivs i sina klasser och känner sig trygga på skolan. De områden som nämns av få är historiskt de samma. Toaletterna utanför matsalen är en följetång och vi hoppas kunna byta låsen till lite modernare variant för att se om det är möjligt att minska oron för att de ska gå i baklås. Det är en punkt-/arbetsmiljöinsats och inget vi kommer att jobba med över längre tid.

Att i princip 10-20 procent av eleverna på skolan känner att de inte har någon att prata med eller vända sig till när de känner sig utsatta gör oss konfunderade. Vi upplever att vi har en organisation där arbetsgången är tydlig och många alternativ av vuxna att vända sig till. Här behöver vi undersöka vad det står för. Är det så att de inte behöver någon hjälp, vet vem de ska gå till eller om de inte har förtroende för de vuxna. Det kommer att behöva kartläggas på olika sätt och följas upp under vägen. Slutgiltigt bevis på om vårt jobb har gett effekt får vi i nästa års trivselenkät.

3.2 Nya mål, insatser och åtgärder

Mål	Aktivitet	Förväntat resultat	Metod för utvärdering
F-3 Att alla ska ha någon att gå till om man känner sig utsatt eller illa behandlad	Tydliggöra för alla elever vilka man kan vända sig till om man känner sig utsatt eller illa behandlad	Att mer än 90% av eleverna ska veta vem man kan vända sig till om man känner sig utsatt eller illa behandlad.	Trivselenkät
4 -6 Att alla ska ha någon att gå till om man känner sig utsatt eller illa behandlad	Undersöka vad det är som gör så många upplever att de inte har någon att vända sig till	Att mer än 90% av eleverna ska veta vem man kan vända sig till om man känner sig utsatt eller illa behandlad.	Trivselenkät
7 -9 Att alla ska ha någon att gå till om man känner sig utsatt eller illa behandlad	Undersöka vad det är som gör så många upplever att de inte har någon att vända sig till	Att mer än 90% av eleverna ska veta vem man kan vända sig till om man känner sig utsatt eller illa behandlad.	Trivselenkät

4 Bilaga 1: Begrepp och definitioner

Begrepp

Diskriminering

Diskriminering är när skolan på osakliga grunder behandlar en elev sämre än andra elever och behandlingen har samband med diskrimineringsgrunderna kön, könsidentitet eller könsuttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning, eller ålder. Diskriminering kan vara antingen direkt eller indirekt.

Direkt diskriminering

Med direkt diskriminering menas att en elev missgynnas och det har en direkt koppling till någon av diskrimineringsgrunderna. Ett exempel kan vara när en flicka nekas tillträde till ett visst gymnasieprogram med motiveringen att det redan går så många flickor på just detta program. En pojke nekas arbeta med pärlplattor pga sitt kön.

Indirekt diskriminering

Indirekt diskriminering sker när en skola tillämpar en bestämmelse eller ett förfaringsätt som verkar vara neutralt, men som i praktiken missgynnar eleven på ett sätt som har samband med diskrimineringsgrunderna. Om exempelvis alla elever serveras samma mat, kan skolan indirekt diskriminera de barn/elever som på grund av religiösa skäl eller på grund av en allergi behöver annan mat.

Trakasserier och kränkande behandling

Trakasserier definieras i diskrimineringslagen som ett uppträdande som kränker elevens värdighet och som har samband med någon av diskrimineringsgrunderna (jämför kränkande behandling nedan).

Det kan bland annat vara att man använder sig av förlöjligande eller nedvärderande generaliseringar av till exempel "kvinnliga", "homosexuella" eller "bosniska" egenskaper. Det kan också handla om att någon blir kallad "blatte", "mongo", "fjolla", "hora", eller liknande. Det gemensamma för trakasserier är att de gör att barn/elev känner sig förolämpad, hotad, kränkt eller illa behandlad.

Kränkande behandling

Kränkande behandling definieras i skollagen som ett uppträdande som kränker elevens värdighet, men som inte har samband med någon diskrimineringsgrund. Gemensamt för trakasserier och kränkande behandling är att det handlar om ett uppträdande som kränker elevens värdighet. Några exempel är behandling som kan vara slag, öknamn, utfrysning och kränkande bilder eller meddelande på sociala medier (till exempel Facebook).

Både personal och elever kan agera på ett sätt som kan upplevas som trakasserier eller kränkande behandling.

Exempel på händelser som kan vara det som i lagen benämns kränkande behandling:

- Carl blir ofta kontaktad på nätet av elever på skolan. Där kallar de honom "pucko" och "tjockis". De har också lagt ut bilder av Carl på sociala medier. Bilderna har tagits i duschen efter gymnastiken.
- Lisa är stökig i barngruppen och vill inte lugna ner sig, pedagogen ger Lisa en örfil.
- Oliver har slutat fråga om han får vara med och leka på gården/rasterna. Han är hellre

ensam än att behöva höra de andra säga att han inte får vara med. Förskolans/skolans personal tror att Oliver är ensam för att han tycker om det. "Han är en ensamvarg", säger pedagogern. Oliver orkar inte förklara hur det egentligen ligger till.

Sexuella trakasserier

Trakasserier kan också vara av sexuell natur. De kallas då för sexuella trakasserier. Det kan handla om beröringar, tafsningar, skämt, förslag, blickar eller bilder som är sexuellt anspelade. Det kan också handla om sexuell jargong. Det är personen som är utsatt som avgör vad som är kränkande.

Repressalier

Personalen får inte utsätta en elev för straff eller annan form av negativ behandling på grund av att eleven eller vårdnadshavaren har anmält skolan för diskriminering eller påtalat förekomsten av trakasserier eller kränkande behandling. Det gäller även när eleven, exempelvis som vittne, medverkar i en utredning som rör diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling.

5 Bilaga 2: Diskrimineringsgrunder

Diskrimineringsgrunder

Kön

Med kön avses enligt diskrimineringslagen att någon är kvinna eller man. Exempel på händelser som kan vara diskriminering och trakasserier:

- Maria vill göra sin praktik på en målarfirma, men studie- och yrkesvägledaren avråder henne med argumentet "Det är för hårt arbete för en tjej". [diskriminering]
- Pedro blir retad av kompisarna på förskolan för att han är den ende killen som valt att vara med i dansgruppen. [trakasserier på grund av kön]
- Några elever på skolan sprider ett rykte om Karin, att hon betar sig som en hora och hänglar med vem som helst. [sexuella trakasserier]

Könsidentitet eller könsuttryck

Med könsöverskridande identitet eller uttryck avses enligt diskrimineringslagen att någon inte identifierar sig som kvinna eller man eller genom sin klädsel eller på annat sätt ger uttryck för att tillhöra ett annat kön. Diskrimineringsombudsmannen har valt att använda sig av begreppen könsidentitet eller könsuttryck eftersom lagens begrepp könsöverskridande identitet eller uttryck signalerar att det som skyddas är en avvikelse från "det normala". Diskrimineringsgrunden ska inte förväxlas med grunden sexuell läggning. Transpersoner kan vara såväl homo-, bi- som heterosexuella. Exempel på händelser som kan vara diskriminering eller trakasserier:

- Jorge blir förlöjligad och hånad av en grupp killar i förskolan eftersom han sminkar sig med mascara och läppglans. [trakasserier]
- Kim, som identifierar sig som intergender, söker upp skolkuratorn på sin skola för att tala om problem i familjen. Skolkuratorn ifrågasätter Kims könsidentitet och istället för att få prata om sina problem hemma, måste Kim förklara och försvara vad intergender betyder och innebär. [diskriminering]
- Alex, som klär sig i kjol och klänning, blir utföst av de andra tjejerna från skolans tjejtoalett eftersom de tycker att Alex är för mycket kille för att få gå in där. [trakasserier]

Etnisk tillhörighet

Med etnisk tillhörighet menas enligt diskrimineringslagen nationellt eller etniskt ursprung, hudfärg eller annat liknande förhållande.

Alla människor har en etnisk tillhörighet. En person som är född i Sverige kan vara rom, same, svensk, kurd eller något annat. En och samma person kan också ha flera etniska tillhörigheter.

Exempel på händelser som kan vara diskriminering eller trakasserier:

- En förskola/skola med många barn/elever med annan etnisk tillhörighet än svensk ger förtur åt etniskt svenska barn vid antagning av nya barn för att inte få en alltför segregerad barngrupp. [diskriminering]
- Thomas, som är svart, får många kommentarer från de andra barnen/eleverna om sitt hår och sin hudfärg. Många vill ta och känna på honom. Personalen avfärdar honom med att "Ja, men du vet ju att du är annorlunda. Det är klart att de andra är nyfikna på dig. De

menar ju inget illa". [trakasserier]

- Maria är bäst i klassen på svenska. Hon är aktiv på lektionerna och har alla rätt på proven. Läraren vill inte ge Maria A, då svenska inte är hennes modersmål. [diskriminering]

Religion eller annan trosuppfattning

Diskrimineringslagen definierar inte religion eller annan trosuppfattning. Enligt regeringens proposition (2002/03:65) bör endast sådan trosuppfattning som har sin grund i eller samband med en religiös åskådning som till exempel buddism eller ateism omfattas av diskrimineringskyddet. Andra etniska, politiska eller filosofiska uppfattningar och värderingar som inte har samband med religion faller utanför. Exempel på händelser som kan vara diskriminering eller trakasserier:

- Vincent, vars familj är med i Pingstkyrkan, blir ofta retad för det av några barn. De säger det på skämt, men han tycker inte att det är roligt. [trakasserier]
- Läraren nekar Leila att bära huvudduk på slöjden med motiveringen "Huvudduk är ett tecken på kvinnoförtryck". Det innebär att Leila utestängs från sin utbildning. [diskriminering]
- Rebecka är judinna. En dag har någon ristat ett hakkors på hennes skåp. [trakasserier]

Funktionsnedsättning

Med funktionsnedsättning menas i diskrimineringslagen varaktiga fysiska, psykiska eller begåvningsmässiga begränsningar av en persons funktionsförmåga som till följd av en skada eller sjukdom fanns vid födelsen, har uppstått därefter eller kan förväntas uppstå.

Exempel på händelser som kan vara diskriminering eller trakasserier

- På skolavslutningen ropade skolans rektor upp alla elever individuellt och tackade av var och en förutom särskoleklassen, som hon ropade upp som grupp. [diskriminering]
- Elenas pappa har en CP-skada. Hon blir arg och ledsen när andra barn/elever ropar "Din pappa är jävla CP." [trakasserier]
- Patrik, som har ADHD, blir utkörd från samlingen/klassrummet för att han inte kan sitta still. Han lämnar hela tiden sin plats. En dag klarar förskolan/skolan inte av situationen utan skickar hem Patrik med orden "ADHD-barn borde inte få gå här!" [diskriminering och trakasserier]

Sexuell läggning

Med sexuell läggning avses enligt diskrimineringslagen homosexuell, bisexuell eller heterosexuell läggning. Exempel på händelser som kan vara diskriminering eller trakasserier som har samband med sexuell läggning:

- Några elever i skolan brukar vara elaka mot Johanna på många olika sätt. Oftast kallar de henne "äckliga lebb". [trakasserier]
- Det har gått bra i förskolan/skolan för James tills hans två pappor kom på besök. Efter det har han svårt att få vara med och leka.
- James vill inte vända sig till sin pedagog eftersom pedagogen ser att de andra fryser ut honom, men inte gör något. [trakasserier]
- På skolan ordnas en avslutningsbal. Elin och Anna, som är ett par, får inte dansa den första uppvisningsdansen tillsammans. [diskriminering]

Ålder

Med ålder avses enligt diskrimineringslagen uppnådd levnadslängd.

Skyddet mot åldersdiskriminering omfattar alla, unga som gamla. Åldersnormen kan se olika ut i olika sammanhang, men generellt drabbas yngre och äldre av diskriminering på grund av

ålder. Skyddet gäller alltså även i förskolan/skolan. Det är dock tillåtet att särbehandla på grund av ålder, till exempel om särbehandlingen är en tillämpning av skollagen.

Exempel på händelser som kan vara trakasserier:

- Malte är ett år yngre än sina kamrater och blir ofta retad på grund av detta. [trakasserier]
- Agnes pappa är mycket äldre än de andra papporna i hennes barngrupp/klass. Hon blir sårad när de andra kamraterna skämtar om det. Hon har sagt ifrån att hon blir ledsen, men de fortsätter i alla fall. [trakasserier]

6 Bilaga 3